

مکتب های فلسفی و نظریه های تربیتی

دکتر اکبر رهنما
عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد

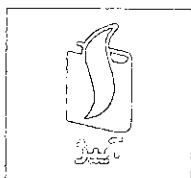
آییز

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - تهران
 دبیرخانه: تهران، خیابان آزادی، پلاک ۷، تلفن: ۶۶۴۹۳۴۰۹ - ۶۶۴۹۳۴۰۸ - ۶۶۴۹۳۴۰۷

سرشناسه : رهنما، اکبر، ۱۳۴۳ -
 عنوان و نام‌پدیدآور : مکتب‌های فلسفی و نظریه‌های تربیتی / اکبر رهنما.
 مشخصات نشر : تهران: آبیژ، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.
 شابک : 978-964-970-342-8

وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : آموزش و پرورش -- فلسفه
 موضوع : آموزش و پرورش -- فلسفه -- تحقیق
 رده‌بندی کنگره : LB14/Y/9م7 ۱۳۹۱ :
 رده‌بندی دیویی : ۳۷۰.۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۱۸۴۱۴

کتابشناسی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

تالیف : اکبر رهنما

ناشر : آبیژ

قطع : رقعی

نوبت چاپ : اول

تاریخ : پاییز ۱۳۹۲

تیراژ : ۱۵۰۰

صفحات : ۱۶۰

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۰۴۷-۲

لیتوگرافی : نورنگ ۷۷۵۲۹۳۴۳-۷۷۵۳۱۰۲۷

چاپ و صحافی : طرفه ۵۵۲۶۹۲۸۷-۸

کتابیران: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، خیابان دکتر قریب، بعد از فرصت شیرازی،

پلاک ۷، تلفن: ۱۸ - ۶۶۵۶۶۵۰۹

نوپردازان: تهران، خیابان لبافی‌نژاد، بین اردیبهشت و فروردین، پلاک ۲۳۸

تلفن: ۶۶۳۱۴۲۷۴ - ۶۶۴۹۳۵۱۵ - ۶۶۴۹۱۱۷۳ - ۶۶۴۹۳۴۰۹

WWW.Ketabiran.ir

فروش اینترنتی

فلسفه تعلیم و تربیت را حکمت تربیت نامیده‌اند، چرا که کوششی است خردمندانه جهت راه‌گشایی و راهبری اعمال تعلیمی و تربیتی. واضح است که برای متخصصان امر تربیت، مربیان و معلمان صرف‌نظر از ظواهر و اشکال فعالیت‌های تربیتی از قبیل برنامه‌ها، تشکیل کلاس‌ها و حضور شاگردان و معلمان و مربیان و استفاده از وسایل آموزشی و کمک آموزشی و سایر فعالیت‌هایی که کودکان و نوجوانان باید در مدارس به آنها دست یابند، غور و تفحص در باطن اعمال تربیتی و دستیابی به فلسفه وجودی این قبیل فعالیت‌ها، ایجاد تغییرات مطلوب و مورد نیاز جامعه و نیز ساختن و بار آوردن انسان‌های بارور و اندیشمند و در نهایت توجه به تعالی معنوی و فکری و رشد شخصیت شاگردان از مهمترین وظایف دست اندرکاران تعلیم و تربیت و مدارس است و این مهم حاصل نمی‌شود مگر در سایه روشننگری‌های فلسفه تربیتی که زیر ساخت چنین فعالیت‌هایی را تشکیل داده و بدین اعمال سو و جهت خاصی می‌دهد.

دانش‌آموزان، معلمان، مربیان متفکر و دست اندرکاران اندیشمند آموزش و پرورش نیز همواره به سؤالات فلسفی در باب مسائل تعلیم و تربیت علاقه‌مند می‌باشند. آنان به اهمیت این‌گونه پرسش‌های فلسفی واقفند و پیشرفت حقیقی آموزش و پرورش را در گرو پاسخ‌گویی به این‌گونه مسائل می‌دانند. پاره‌ای از این پرسش‌ها شامل این موارد می‌باشند: «ماهیت واقعی عمل تربیتی چیست؟» «تربیت شامل چه فرآیندی و دربردارنده چه محتوایی است؟»، «چه تفاوتی بین آموزش^۱ و تربیت^۲ وجود دارد؟»، «پرورش‌کار یا مربی^۳ به چه کسی گفته می‌شود؟»، «تفاوت‌ها و تشابهات آموزش، تدریس^۴ و یادگیری^۵ در چیست؟» و ده‌ها سؤال مشابه دیگر که همه و همه باید در فلسفه تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش) مورد بررسی قرار گرفته و تعریف گردند.

1. instruction

2. education

3. educator

4. teaching

5. learning

پیداست که اگر آموزش و پرورش از این امور غافل گردد، جز این که گام در بیراهه نهاده کاری را انجام نداده است. بدین ترتیب مشخص می‌گردد که فلسفه تعلیم و تربیت یکی از رشته‌ها و گرایش‌های اساسی در علوم تربیتی است، البته برخی از اندیشه‌ورزان، فلسفه تعلیم و تربیت را از شاخه‌های اصلی «فلسفه» می‌دانند و اگر ژرف‌تر نگریده شود حق با آنان است. در هر صورت این گرایش از پایه‌ای‌ترین نیازهای فرآیند تعلیم و تربیت است و مربیان و معلمان که مجهز به دانش و بینش فلسفی هستند همواره افق‌های جدیدی را فراروی دست اندرکاران تربیتی قرار داده و فراتر از برنامه‌های خشک و کلیشه‌ای مدارس و دانشگاه‌ها به اعمال تربیتی نظر دارند.

داشتن بینش فلسفی در برخورد با مسائل و مشکلات تربیتی نیز بستر خلاقیت‌های زیادی در حل مضامین تربیتی بوده و چنین وضعیتی باعث و زمینه‌ساز تفکر انتقادی در آموزش و پرورش می‌باشد، چیزی که امروزه سخت به آن نیازمندیم. در این مجموعه سعی شده است به گونه‌ای عمل شود که برای درس فلسفه آموزش و پرورش در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مطالبی گردآوری و تألیف گردد که بتواند نیاز دانشجویان مذکور را برآورد. ضرورت تدوین آن زمانی آشکار می‌گردد که مشاهده می‌گردد در بین منابع فارسی و انگلیسی موجود مجموعه‌ای که هم قادر باشد سرفصل‌های مورد نیاز این درس را پرورش دهد و هم به نیازهای جدیدتر در این خصوص پاسخ دهد وجود ندارد و دانشجویان معمولاً در این زمینه دچار مشکل می‌گردند. امید است این تألیف پاسخی باشد و مقبول طبع بلند آنان بیافتد. در این نوشتار سعی گردیده است با رعایت سرفصل‌های درس فلسفه آموزش و پرورش مطالب به صورتی عنوان گردند که ضمن آشنا ساختن دانشجویان با حوزه فلسفه تربیت به یافته‌های جدید در این زمینه‌ها نیز اشاره شود. به همین دلیل ابتدا به تعاریف مربوط به مفاهیم تعلیم و تربیت و نیز رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت پرداخته می‌شود. آن‌گاه دیدگاه استنتاجی (ایده‌آلیسم، رئالیسم، پراگماتیسم، اگزیستانسیالیسم)

به عنوان چهار مکتب فلسفی اصلی این دیدگاه در فلسفه تعلیم و تربیت مورد بررسی قرار می گیرند. سپس به نظریات تربیتی پایدارگرایی، بنیادگرایی، نوینادگرایی، پیشرفت گرایی و نظریه بازسازی پرداخته شده، در ادامه دیدگاه تحلیلی در فلسفه تعلیم و تربیت و نظریه انتقادی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.